C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-460/26 Judecătoria Orhei, sediul Central
Judecător Iurie Movilă

D E C I Z I E
În numele Legii

25 iunie 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului, judecător Ion Talpa
Judecătorii Viorica Severin, Cristina Prisacari

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul avocatului Pîslaru Vitalie în interesele condamnatului Rusu Ivan *și* recursul condamnatului Rusu Ivan, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 18 martie 2026, prin care s-a respins cererea condamnatului privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul prevederilor art. 92 Cod penal RM,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei și prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă:

La data de 06 februarie 2026, în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Central a parvenit cererea condamnatului Rusu Ivan, născut la *****, privind examinarea posibilităţii înlocuirii părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă în temeiul art. 92 Cod penal.

În motivarea cererii s-a invocat că, comisia Penitenciarului nr.18 Brăneşti, i-a refuzat nefondat şi nemotivat condamnatului Rusu Ivan înaintarea demersului instanței de judecată privind aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal.

*Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 18 martie 2026, s-a respins cererea condamnatului Rusu Iva*n privind examinarea posibilităţii înlocuirii părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă în temeiul art. 92 Cod penal, deţinut în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, *ca fiind neîntemeiată*.

În termen, încheierea în cauză a fost contestată cu recurs de către avocatul Pîslaru Vitalie în interesele condamnatului Rusu Ivan, prin care a solicitat casarea

încheierii din 18.03.2026, cu adoptarea unei noi decizii prin care să fie admisă integral cererea condamnatului Rusu Ivan, privind înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii, înaintată în temeiul art. 92 Cod penal al RM.

În motivarea recursului a invocat, că instanţa de judecată nu şi-a motivat decizia luată, dar s-a limitat la invocarea unor formulări abstracte, neesenţiale precum că condamnatul Rusu Ivan nu întruneşte aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal al RM.

Instanţa de judecată eronat a interpretat faptul că faţă de deţinutul Rusu Ivan, nu pot fi aplicate prevederile art. 92 Cod penal, ignorînd argumentele părţii apărării, precum că condamnatul Rusu Ivan prin comportamentul său, a dat dovadă că întruneşte condiţiile prevederilor art. 92 Cod penal al RM.

Mai mult ca atât, instanţa de judecată nu a luat în consideraţie, faptul că condamnatul Rusu Ivan este caracterizat pozitiv, respectă regimul de detenţie şi programul stabilit, pe care la executat integral, respectiv fiind stimulat de către administraţia Penitenciarului nr. 18 Brăneşti.

Condamnatul Rusu Ivan pe parcursul executării pedepsei cu închisoarea a adoptat o atitudine corectă faţă de faptă şi pedeapsa stabilită şi doreşte să se reintegreze în societate, acesta a demonstrat că a păşit pe calea corijării şi reintegrarea sa în societate este posibilă fără executarea deplină a pedepsei sub formă de închisoare.

Condamnatul Rusu Ivan s-a comportat şi se comportă doar din punct de vedere pozitiv pe parcursul executării pedepsei, respectă regimul de detenţie, a executat munci neremunerate, s-a implicat activ în programe dc resocializare, la moment şi-a schimbat atitudinea faţă de valorile sociale, s-a corijat, este pe cale evidentă de corectare.

Împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 18 martie 2026 a depus recurs şi condamnatul Rusu Ivan, prin care a indicat, că are loc de trai permanent, are patru copii, dintre care doi minori, unul din copii cu grad de dizabilitate, în penitenciar este angajat în câmpul muncii, are mențiuni, participă la ore educative, bibliotecă, biserică, nu are încălcări de regim, solicitând înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu una mai blândă sub formă de muncă neremunerată.

În conformitate cu prevederile art. 447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice pârților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Examinând materialele prezentate în raport cu motivele recursului declarat, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondate recursurile declarate de avocatul Pîslaru Vitalie și condamnatul Rusu Ivan, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 18.03.2026, și a menține încheierea primei instanțe, din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

În temeiul art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: recursul este nefondat.

În motivarea soluției adoptate, Colegiul penal reţine următoarele circumstanțe, după cum urmează:

Conform art. 92 alin. (1) Cod penal al RM, în privinţa persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare, instanţa de judecată, ţinînd cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parţial, de la pedeapsa complementară.

Potrivit art. 92 alin. (2) Cod penal al RM, înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blîndă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puţin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune uşoară sau mai puţin gravă și jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune gravă.

În continuare, Colegiul Penal reține că instanţa de judecată, ţinând cont de comportarea condamnatului în timpul executării pedepsei, fapt reflectat în materialele prezentate de către administraţia penitenciarului, respectiv, poate pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o altă pedeapsă, mai blândă.

Colegiul constată că judecătorul de instrucție la examinarea cererii a respectat normele procesuale şi a verificat complet şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei, concluzia instanţei privind respingerea cererii privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă în privința condamnatului Rusu Ivan fiind emisă în baza studierii datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoarea.

Colegiul penal indică faptul că, *prin sentinţa Judecătoriei Bălţi, sediul Sîngerei din 24.07.2024*, Rusu Ivan a fost recunoscut vinovat de săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art. 320[1] Cod penal şi în baza acestei Legii i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani. S-a recunoscut vinovat

Rusu Ivan de săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art. 320[1] Cod penal şi în baza acestei Legii, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani. Potrivit art. 84 al. (1) CP, pentru concurs de infracţiuni prin cumul parţial al pedepselor aplicate, s-a stabilit definitiv lui Rusu Ivan pedeapsă cu închisoare pe termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 88 alin. (3) Cod Penal, s-a inclus în termenul pedepsei perioada aflării lui Rusu Ivan în arest preventiv din data de 25.06.2024 ora 09.40, pînă la 24.07.2024. S-a menţinut măsura preventivă - arestul preventiv în privinţa lui Rusu Ivan până la intrarea sentinţei în vigoare.

Potrivit procesului-verbal din 25.06.2024, Rusu Ivan a fost reţinut în temeiul sentinţei Judecătoriei Bălţi, sediul Sîngerei din 24.07.2024.

Condamnatul Rusu Ivan s-a adresat cu cerere la Comisia penitenciarului nr. 18 Brănești privind aplicarea art. 92 CP, care a fost examinată la ședința Comisiei din 23.01.2026.

Conform extrasului din procesul-verbal nr. 2 al Comisiei penitenciarului nr. 18 Brăneşti din 23.01.2026, s-a hotărât de a refuza în expedierea cererii în instanța de judecată privind înlocuirea părții neexecutate de pedeapsa închisorii cu una mai blândă în privința condamnatului, în temeiul art. 92 CP, drept temei fiind indicat *comportament negativ* (f.d.17).

Conform Raportului de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului, întocmit de către administrația Penitenciarului nr. *18 Brăneşti*, condamnatul *Rusu Ivan* pe parcursul ispășirii pedepsei nu se bucură de autoritatea sa în cercul de condamnați, respectă programul zilei și regimul de detenție stabilit în penitenciar, nu a fost observat în acțiuni ce pereclitează activitatea penitenciarului, încălcări de regim nu are, *a realizat* programul informativ de adaptare la mediul penitenciarului, *nu a realizat activitățile planificate, şi anume:* programul educative, cetățenia activă, programul informativ privind încadrarea în câmpul muncii, programul privind violența în familie- nerealizate din motive dependente de condamnat, referitor la programul de reabilitare a deținuților dependenți de alcool, potrivit ordinului din 06.06.2025 s-a stabilit „satisfăcător”, este antrenat în câmpul muncii.

Ca urmare, membrii Comisiei penitenciarului au ajuns la concluzia că, condamnatul are un comportament negativ (f.d.12-13).

Conform certificatului cu privire la măsurile disciplinare şi măsurile de stimulare aplicate deținutului din 03.12.2025, condamnatul Rusu Ivan nu are sancțiuni disciplinare, dar a fost stimulat la 24.04.2025 pentru participare activă la îndeplinirea obligațiilor de serviciu, având o atitudine conștiincioasă față de muncă. (f.d.14).

La fel, potrivit formularului de stabilire a factorilor criminogeni și protectivi în privința condamnatului Rusu Ivan, administrația penitenciarului a invocat

factori criminogenic: pattern infracţional, comportament antisocial şi disfuncţional, stil de viaţă infracţional, anterior a beneficiat de prevederile art. 92 CP RM şi de alte măsuri de clemenţă ale justiţiei, lipsa unui loc de muncă stabil anterior condamnării, factori de natură familială, lipsa coeziunii şi căldurii familiale; nu are relaţii sănătoase cu familia, nu este sprijinit şi nici susţinut, are abilităţi scăzute de control al emotional, nu manifestă interes pentru participare la activităţi şi intervenţii psiho-sociale, tendinţă de minimalizare a vinei, cu raţionalizarea şi justificarea acţiunilor; și factori protectivi – dispune de loc de trai stabil, deţine o specialitate dobândită în perioada detenţieii (f.d.16).

Conform certificatului eliberat de administrația penitenciarului și contabilul-șef al secției financiare din 09.12.2025, se confirmă lipsa la evidența contabilă a careva titlu executoriu și nu dispune de prejudiciu cauzat conform hotărârii instanței de judecată (f.d.15).

Potrivit materialelor cauzei, la data de 18.03.2026, partea executată a sentinţei de condamnare de către Rusu Ivan constituie 2 ani, o lună şi 22 zile, iar partea neexecutată constituie 10 luni şi 08 zile. Conform materialelor prezentate de către penitenciar privindu-l pe condamnatul Rusu Ivan şi anume în raportul de evaluare din 23.01.2026, se reţine începutul termenului -25.06.2024, iar sfârşitul termenului de închisoare -08.03.2027, (cu 28 zile reduse + 80 zile privilegiate) zile.

Astfel, deși condamnatul Rusu Ivan a executat efectiv partea fracțională de 1/3 din termenul de pedeapsă, *acesta nu întruneşte celelalte condiţii stabilite în articolul 92 Cod penal,* în care este expres prevăzut că acesta se aplică de către instanța de judecată ținând cont de comportarea condamnatului indicate supra.

Colegiul penal menționează că aplicarea înlocuirii părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă este un drept şi o rezervă în atitudine a instanţei şi nu o obligaţie. Înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se aplică doar cu condiţia că instanţa de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei aplicate persoanei prin sentinţa de condamnare.

Aceste concluzii, urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective ale datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alţi condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului.

Or, pedeapsa aplicată condamnatului are drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât din partea ultimului, cât şi a altor persoane.

Având în vedere cele menționate *supra,* instanța corect a apreciat că, ţinînd cont de termenul real executat, în raport cu gravitatea faptelor comise, de faptul că Rusu Ivan nu a participat la munci neremunerate şi nici remunerate, ori condamnatul trebuie să se corecteze pe tot parcursul executării pedepsei nu doar cînd doreşte şi solicită aplicarea prevederilor art.92 Cod penal, nu a fost implicat în activităţi necesare în scopul reintegrării sociale a condamnaţilor, nu participă la procesul de instruire şi nici nu se implică în activitatea de educaţie, *a conchis că reintegrarea condamnatului Rusu Ivan în societate nu este posibilă la moment*.

Asfel, în aceste condiţii s-a apreciat că înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, în temeiul art. 92 Cod penal, nu va fi o măsură echitabilă în raport cu necesitatea corectării depline a condamnatului. Potrivit Recomandării nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniştri către Statele membre cu privire la educaţie în penitenciare, educaţia în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deţinutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral cât şi din punct de vedere educaţional.

Apreciind circumstanţele şi împrejurările comiterii faptei, motivele şi scopul urmărit de către condamnat, în corelaţie cu comportamentul acestuia pe parcursul executării pedepsei, atitudinea lui faţă de faptă şi pedeapsă, lipsa de interes de a fi încadrat în câmpul muncii la munci remunerate si neremunerate, perioada real executată, instanţa ajunge la concluzia că la moment actualitatea motivelor invocate de condamnat si avocat nu sunt relevante şi convingătoare, iar condamnatul nu poate beneficia de înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul art. 92 Cod penal.

Instanţa a reieşit din faptul că pe parcursul executării pedepsei în penitenciar, condamnatul nu a demonstrat un comportament corespunzător, si în sedinţa de judecată solicită înlocuirea pedepsei închisorii cu o altă pedeapsă cum ar fi munca neremunerată în folosul comunităţii ori amenda, însă, din circumstanţele enunţate nu a participat la munci remunerate sau neremunerate, prin ce a manifestat un dezinteres total în acest sens.

Totodată, condamnatul Rusu Ivan a fost anterior condamnat, şi neîndeplinind toate programele din cele planificate de către administraţia Penitenciarului nr.18 Brăneşti, care în viziunea instanţei sunt necesare de realizat de către condamnat, ultimul nu poate beneficia de prevederile art. 92 Cod penal.

Circumstanţele în cauză denotă că, în cazul dat înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă este prematură şi contrară scopului pedepsei penale, la moment nefiind posibilă reintegrarea condamnatului în societate,

deoarece acest lucru nu va contribui la restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatului şi prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracţiuni, *considerând legală şi întemeiată decizia Comisiei Penitenciarului nr. 18 Brăneşti din 23.01.2026, prin care s-a refuzat înaintarea demersului în instanţa de judecată privind aplicarea prevederilor art.92 CP RM în privința lui Rusu Ivan.*

Prin urmare, analizând situaţia de fapt stabilită la soluţionarea cererii înaintate de către condamnatul Rusu Ivan şi raportul la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanţelor şi condiţiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acestora, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, instanţa just a considerat că corijarea condamnatului şi atingerea scopului pedepsei penale, prevăzută la art. 61 Cod penal, pot fi obţinute numai în condiţiile executării în continuare de către ultimul a pedepsei închisorii stabilite prin sentinţă, motiv pentru care a respins cererea înaitată ca fiind neîntemeiată.

Colegiul penal mai indică și faptul că aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal este o prerogativă a instanței, dar nu o obligație și se aplică în situația în care instanța va considera posibilă corectarea condamnatului și fără executarea deplină a pedepsei cu închisoarea, situație care în speță nu este aplicabilă.

În opinia celor indicate supra, în privința condamnatului Rusu Ivan la moment este prematură înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu una mai blândă. Prin urmare, judecătorul de instrucție, just a concluzionat referitor la respingerea cererii condamnatului privind aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal RM, încheierea adoptată fiind întemeiată și urmează a fi menținută.

În baza celor expuse și conducându-se de prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Nord, -

D E C I D E :

Recursul avocatului Pîslaru Vitalie în interesele condamnatului Rusu Ivan și recursul condamnatului Rusu Ivan, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 18 martie 2026, prin care s-a respins cererea condamnatului privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul prevederilor art. 92 Cod penal RM, se resping ca nefondate, încheiere care se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător **Ion Talpa**

Judecător **Viorica Severin**

Judecător **Cristina Prisacari**